

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2002, fimmtudaginn 13. júní, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Íris Ösp Ingjaldsdóttir, Ólafur Haraldsson, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 2/2002**:

M

gegn

fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 25. febrúar 2002 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 21. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 25. febrúar 2002, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust 19. mars 2002 með bréfi hans, dagsettu 15. sama mánaðar. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 19. mars 2002 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Með bréfi úrskurðarnefndarinnar til varnaraðila, dagsettu 4. apríl 2002, var óskað eftir frekari gögnum frá varnaraðila. Svar barst frá varnaraðila með bréfi, dagsettu 10. apríl 2002. Þá hafa nefndinni borist alls níu símbréf frá sóknaraðila, dagsett 27. mars 2002, 8., 9., 10. (tvö bréf), 12., 13. og 14. apríl 2000 en eitt var ódagsett og barst það nefndinni 3. apríl 2002. Með bréfi lögmanns, dagsettu 16. apríl 2002, óskaði sóknaraðili eftir fresti til að skila nefndinni frekari greinargerð og rökstuðningi. Frekari sjónarmið sóknaraðila bárust með bréfi lögmanns hans, dagsettu 13. maí 2002. Bréfið var sent til varnaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 14. maí 2002, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust þær með bréfi varnaraðila, dagsettu 10. júní 2002. Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 4., 11. og 18. apríl, 14. og 30. maí og 13. júní 2002.

II.

Málsatvik.

Af gögnum málsins verður ráðið að sóknaraðili hafi allt frá því í september 1998 keypt og selt verðbréf fyrir milligöngu varnaraðila. Á árunum 2000 og 2001 mun sóknaraðili fyrir milligöngu varnaraðila hafa keypt og síðar selt með nokkru tapi hlutabréf í erlendum fyrirtækjum, einkum sænskum. Ekki þykir eins og málið liggur fyrir ástæða til að rekja þau viðskipti frekar. Ágreiningur er með aðilum um hvort sóknaraðili hafi haft vitneskju um kaup og sölu bréfa, svo og um önnur atriði tengd viðskiptunum.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst í kvörtun sinni kr. 2.700.000 úr hendi varnaraðila. Ekki er frekar vikið að kröfum sóknaraðila í greinargerð lögmanns hans en þær málsástæður sóknaraðila sem hér eru reifaðar er að finna í umræddri greinargerð.

Sóknaraðili kveðst haustið 1998 hafa hafið viðskipti við varnaraðila. Hafi hann þá lagt fram kr. 1.200.000 - 1.300.000 sem varnaraðili hafi átt að ráðstafa. Síðar hafi hann lagt fram frekara fé. Kveðst sóknaraðili oftast en einu sinni hafa óskað eftir því að gerður yrði fjárvörslusamningur við hann en varnaraðili jafnharðan neitað því. Segist sóknaraðili og engar kvittanir hafa fengið vegna viðskipta sinna.

Sóknaraðili kveður varnaraðila í október 2000 hafa keypt bréf í A fyrir u.þ.b. 3.400.000 á genginu 88 og hafi aðilar komið sér saman um að bréfin yrðu seld ef þau lækkuðu umfram 10%, þ.e. ef gengið þeirra lækkaði niður í 79. Bréfin hafi lækkað og varnaraðili selt þau með 15% afföllum, þ.e. á genginu 74. Þá segir sóknaraðili varnaraðila hafa keypt aftur bréf í greindu fyrirtæki í nóvember 2000 og þá á genginu 68,5. Sóknaraðili kveðst í mars 2001 hafa óskað eftir því að kaupin gengju til baka og að varnaraðili keypti af honum bréfin á kaupgengi.

Sóknaraðili byggir á því að á varnaraðila hafi hvílt skylda til að gera fjárvörslusamning við hann og vísar í því skyni til 10. tölul. 2. gr. og 17. gr. laga um verðbréfavíðskipti nr. 13, 1996. Bendir sóknaraðili á að ekki hafi verið um að ræða einstök tilfallandi samskipti með milligöngu um kaup og sölu verðbréfa, heldur umfangsmikil viðskipti, sérstaklega þar sem um einstakling var að ræða. Þá hafi sóknaraðili engin yfirlit fengið yfir viðskipti sem varnaraðili hafi átt í nafni sóknaraðila án umboðs eða samráðs við hann.

Sóknaraðili hafnar því alfarið að hann hafi tekið ákvarðanir um kaup og sölu verðbréfa í sínu nafni og bendir á að ekki liggi fyrir neinar sannanir þar um. Vísar sóknaraðili m.a. til 3. mgr. 6. gr. siðareglna fyrir aðila að Verðbréfaþingi Íslands hf. máli sínu til stuðnings. Telur sóknaraðili að byggja verði á því að varnaraðili beri hallann af sönnunarskorti þar sem það hafi staðið félaginu nær að tryggja sönnun fyrir því að framkvæmd viðskiptanna hafi verið með þeim hætti sem það heldur fram.

Þá telur sóknaraðili að varnaraðili hafi ekki uppfyllt upplýsingaskyldu þá sem á félaginu hvíli samkvæmt 15. gr. laga um verðbréfavíðskipti. Hafi varnaraðili aldrei sóst fyrirfram eftir samþykki fyrir kaupum á verðbréfum. Þá hafi upplýsingaskyldan verið enn ríkari sökum þess að frumkvæði að kaupunum hafi verið starfsmanna varnaraðila. Ennfremur getur sóknaraðili þess að vitneskja hans um bréf þau sem honum voru boðin til kaups hafi verið mjög takmörkuð og hann ekki sérfræðingur um verðbréfavíðskipti.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili kveður sóknaraðila aldrei hafa verið í fjárvörslu hjá félaginu. Hann hafi verið almennur viðskiptavinur varnaraðila frá því í september 1998 og hafi varnaraðili haft milligöngu um kaup og sölu sóknaraðila á erlendum hlutabréfum. Varnaraðili kveður starfsmenn sína aldrei taka ákvarðanir um kaup eða sölu hlutabréfa

almennra viðskiptavina sinna heldur séu þær ákvarðanir teknar af viðskiptavininum sjálfum. Sé nýjum viðskiptavinum í upphafi gerð grein fyrir því að að fjárfesting í einstökum hlutabréfum sé í eðli sínu áhættufjárfesting, að gengi hlutabréfa geti ýmist hækkað eða lækkað og að miklar sveiflur geti verið á erlendum mörkuðum. Þá fái viðskiptavinir sendar kvittanir um kaup eða sölu verðbréfa.

Varnaraðili kveður fjármunum sóknaraðila hafa verið ráðstafað samkvæmt fyrirmælum hans. Hafi þeir numið kr. 2.447.000 en ekki 1.200.000 - 1.300.000 kr. eins og sóknaraðili haldi fram. Segir varnaraðili sóknaraðila upphaflega hafa fjárfest í erlendum hlutabréfasjóði og hafi fjárfestingin skilað rúmlega 700.000 kr. hagnaði á sex mánuðum.

Varnaraðili vísar fullyrðingum sóknaraðila um að hann hafi verið í fjárvörslu hjá varnaraðila á bug. Hafi ekkert slíkt samningssamband verið milli aðila sem gæfi tilefni til að ætla það. Varnaraðili kveður sér óskyld að verða við óskum um fjárvörslu. Komi og skýrt fram í málatalbúnaði sóknaraðila að varnaraðili hafi neitað beiðnum hans þar að lútandi.

Varnaraðili kveður sóknaraðila hafa leitað til félagsins í október 2000 og óskað eftir að kaupa bréf í A, en hafi haft utanaðkomandi upplýsingar um að þau væru álitlegur fjárfestingarkostur. Hafi sóknaraðili átt allt frumkvæði að þeim viðskiptum. Hafi honum verið gerð ítarleg grein fyrir áhættu sem væru kaupunum samfara. Þá hafi sóknaraðili verið í nær daglegu símasambandi við varnaraðila og loks tekið ákvörðun um að selja bréfin þegar gengi þeirra hafði lækkað nokkuð. Eftir þetta hafi sóknaraðili borið sig aumlega og spurst fyrir um frekari fjárfestingarkosti. Hafi honum þá verið bent á B sem væri á leið á markað. Hafi sóknaraðili ákveðið að taka þátt í útboðinu og síðar selt bréf í félaginu á fyrsta skráningardegi með liðlega 24% hagnaði.

Varnaraðili segir að sóknaraðili hafi í janúar 2001 leitað eftir því við varnaraðila hvort félagið væri tilbúið til að létta á því tapi sem sóknaraðili hafði orðið fyrir. Hafi honum þá verið ráðlagt að setja fjármuni sína í blandaðan hlutabréfasjóð sem stýrt væri af fagmönnum. Hafi aldrei komið til greina að varnaraðili keypti umrædd bréf á kaupgengi. Hafi sóknaraðili þrátt fyrir ítrekaðar ábendingar ekki viljað selja hin erlendu hlutabréf sín fyrr en í september 2001 að hann seldi meginþorra þeirra. Hafi hann þá notað féð til nýrra fjárfestinga fyrir milligöngu varnaraðila.

Varnaraðili kveður sóknaraðila hafa frá því september 1998 og fram í maí 2002 átt 28 sinnum í viðskiptum við varnaraðila og sé heildarfjöldi viðskipta 39. Viðskiptin hafi verið með þeim hætti að sóknaraðili hafi haft samband og falið varnaraðila að kaupa eða selja ákveðin hlutabréf. Fyrir það hafi hann greitt þóknun í hlutfalli af verðmæti viðskiptanna. Hafi sóknaraðili fylgst reglulega með viðskiptum sínum og ávallt vitað hver staða hans í geymslusafni hafi verið. Hafi enginn ágreiningur verið milli aðila meðan sóknaraðili hagnaðist á viðskiptunum. Hann hafi fengið kvittanir sendar í pósti og upplýsingar símleiðis. Hafi hann heldur aldrei gert neinar athugasemdir og ávallt greitt kaupverð og tekið við söluandvirði án athugasemda.

V.

Niðurstaða.

Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. samþykka fyrir Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, sem tóku gildi 15. júní það ár, tekur nefndin m.a. til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé

samningssamband á milli aðila. Samkvæmt 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um ágreining sem samkvæmt lögum heyrir undir stjórnvöld, kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár, breytingar á almennri gjaldtöku fjármálafyrirtækja, ágreiningsmál sem eru til meðferðar almennra dómstóla eða gerðardóms og loks mál sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar.

Í skjölum frá sóknaraðila er gerð krafa um kr. 2.700.000. Af kvörtun sóknaraðila verður ekki séð hvernig tilgreind fjárhæð kröfu hans á hendur varnaraðila er fundin og er hún ekki rökstudd sérstaklega. Ekki er heldur fullljóst um kaup og/eða sölu hvaða verðbréfa kvörtun sóknaraðila lýtur að en aðilar hafa á liðnum árum margoft átt í viðskiptum. Þrátt fyrir að sóknaraðili hafi notið aðstoðar lögmanns við málarekstur sinn og hann lagast nokkuð frá því að kvörtun var lögð fram er málatilbúnaður hans af framangreindum ástæðum svo óljós og óskýr að málið telst ekki tækt til úrskurðar. Verður af þessum sökum ekki hjá því komist að vísa málinu frá úrskurðarnefndinni. Unnt er að taka málið til meðferðar að nýju samkvæmt málskoti hafi nauðsynlegra upplýsinga verið aflað og kröfugerð skýrð, sbr. 2. másl. e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefndina.

Meðferð málsins hefur dregist nokkuð hjá úrskurðarnefndinni vegna aðkomu lögmanns sóknaraðila að málinu nokkru eftir að kvörtun barst og margumbeðinna fresta aðila til að skila nefndinni greinargerðum, athugasemdum og gögnum.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, fjármálafyrirtækinu F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 13. júní 2002.

Guðjón Ólafur Jónsson

Íris Ösp Ingjaldsdóttir

Ólafur Haraldsson

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason